

Er ref: KN2025/01042Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
susanne.classon@regeringskansliet.se
kn.rs@regeringskansliet.se**Vår ref:** R2025:40
Linda Eriksson

Linda.eriksson@skogsindustrierna.se

Yttrande över Betänkandet En skärpt miljöstraffrätt och ett effektivt sanktionssystem (SOU 2025:14)

Skogsindustrierna har getts tillfälle att yttra sig över rubricerad remiss och vill ge följande synpunkter.

Utifrån den problembild som utredningen beskriver kring organiserad brottslighet m.m. framstår en översyn av strafflagstiftningen kring uppsåtliga miljöbrott och artskyddsbrott som välgrundad. Skogsindustrierna vill samtidigt understryka vikten av att samtliga förslag till förändringar är väl genomarbetade och lever upp till de höga krav på proportionalitet, tydlighet, förutsebarhet och rättssäkerhet som alla straffbestämmelser måste uppfylla. Vi ser med oro på att utredningen innehåller förslag där dessa kriterier inte uppfylls. Ett exempel på detta är förslaget till straffskala när det gäller oaktsamma artskyddsbrott, vilket Skogsindustrierna därför avstyrker, se nedan.

Artskyddsbrott

Skogsindustrierna ser en problematik kring förslaget på uppdelning mellan uppsåtliga artskyddsbrott och oaktsamma sådana i separata paragrafer. Enligt utredningen är ändringen rent författningsteknisk, men som Skogsindustrierna ser det kommer den valda metodiken att innebära en kraftig straffskärpning även i förhållande till oaktsamhetsbrottet. Detta stämmer inte riktigt överens med utredningens avsikt, som enligt vad vi uppfattar är att inte föreslå någon ändring i sak i den delen.

Som alltid i straffrättsliga sammanhang är det förstås mycket viktigt att det finns en väl avvägd proportionalitet mellan en handling och konsekvensen av denna, d.v.s. påföljden. En viktig komponent i denna bedömning är det s.k. subjektiva rekvisetet, d.v.s. vad som varit avsikten med en viss handling. Inom straffrätten är utgångspunkten att det krävs uppsåt, d.v.s. avsikt, för att en handling ska vara straffbar.

I betänkandet föreslås en uppdelning av brotten i två nya paragrafer. Den som reglerar det uppsåtliga brottet får en strängare straffskala, där böter helt tas bort. För oaktsamhetsbrottet föreslår man istället att behålla den nuvarande straffskalan, d.v.s. från böter upp till fängelse i två år. Vid en första anblick kan det sistnämnda verka helt logiskt; eftersom man inte avser att åstadkomma någon förändring i den nuvarande regleringen gällande oaktsamhetsbrottet vore det rimligt att behålla den straffskala som gällt tidigare.

Problemet är dock att den nuvarande straffskalan inte bara handlat om oaktsamhetsbrottet som i det nuvarande förslaget, utan varit avsedd att omfatta hela nuvarande spektrumet, d.v.s. från förhållandevis lindriga oaktsamhetsbrott till mer allvarliga och uppsåtliga brott. Den övre delen av skalan (upp till fängelse två år) torde alltså i praktiken hittills ha varit reserverad för de mer allvarliga fallen inom den s.k. normalgraden.

Därmed blir det problematiskt att – som utredningen föreslår – ”klippa över” den nuvarande straffskalan i hela sin vidd till en ny straffbestämmelse, som nu bara kommer att handla om det oaktsamma brottet. Detta skulle innebära en straffskärpning för oaktsamt artskyddsbrott, även om detta inte varit utredningens avsikt.

Problematiken blir än mer tydlig i fråga om grovt brott. Vid bedömningen av om ett artskyddsbrott är grovt ska enligt den nuvarande regleringen särskilt beaktas dels rent objektiva förhållanden; om brottet har avsett en särskilt hotad, sällsynt eller annars skyddsvärd art. På den mer subjektiva sidan ska särskilt beaktas om brottet har utgjort led i en brottslighet som utförts systematiskt och under lång tid, i stor omfattning eller i vinstsyfte. Sammantaget handlar det alltså om allvarliga brott, som i normalfallet torde vara avsiktliga. Motsvarande kriterier föreslås, med vissa tillägg kopplade till organiserad brottslighet, för uppsåtligt grovt brott även fortsättningsvis. Enligt utredningens förslag ska dock även kunna dömas för oaktsamt artskyddsbrott, grovt brott (till fängelse upp till fyra år), utan vare sig uppsåt eller andra inslag av subjektiva förhållanden såsom att brottet har begåtts systematiskt, i organiserad form, med vinstsyfte eller liknande. Till skillnad från vid andra grova oaktsamhetsbrott ska heller inte krävas något medvetet risktagande av allvarligt slag eller motsvarande (jfr t.ex. 3:7 och 3:8 §§ BrB om grovt vållande till annans död resp. grovt vållande till kroppsskada). Detta är en klar ändring i sak som Skogsindustrierna inte ser som författningsteknisk.

För Skogsindustrierna

Linda Eriksson